

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát
Wellnerova 25, 779 00 Olomouc**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-1702/24-M
Sp. zn. ČŠIM-S-380/24 M

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Plumlov, Balkán 333
Sídlo	Balkán 333, 798 03 Plumlov
E-mail	ddplu@pvskoly.cz
IČO	47 922 320
Identifikátor	600 030 725
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radim Kratochvíl
Zřizovatel	Olomoucký kraj
Místo inspekční činnosti	Balkán 333, Plumlov Vrchlického 369, Konice
Inspekční činnost na místě	7. – 9. 10. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění příslušného školního vzdělávacího programu.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Plumlov, Balkán 333 (dále „zařízení“ nebo „dětský domov“) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny na dvou pracovištích, a to v Plumlově a v Konici.

Zařízení má na obou pracovištích celkovou kapacitu 40 lůžek (tři rodinné skupiny v Plumlově a dvě rodinné skupiny v Konici). K termínu inspekční činnosti bylo v zařízení umístěno celkem 30 dětí (jedno dítě předškolního věku navštěvující mateřskou školu, 22 dětí plnicích povinnou školní docházkou, čtyři děti absolvující střední vzdělávání). Na základě smlouvy o setrvání v dětském domově do ukončení přípravy na povolání byly v zařízení dvě zletilé nezaopatřené osoby absolvující střední vzdělávání a jedna zletilá nezaopatřená osoba studující vyšší odbornou školu. V zařízení byly evidovány dvě děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školní stravování s celodenním provozem pro tři rodinné skupiny umístěné na místě poskytovaného vzdělávání v Plumlově je zajištěno vlastní školní jídelnou. Dvě rodinné skupiny v Konici si zajišťují stravování samy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry ředitele zařízení, který ve vedoucí pracovní pozici působí dlouhodobě, jsou reálné a dosažitelné. Svou vizi pravidelně aktualizuje a daří se mu ji naplňovat hlavně v oblastech materiálních podmínek, ale i v úspěšné práci s rodinami umístěných dětí. K nedostatkům zjištěným při poslední inspekční činnosti ředitel přijal adekvátní opatření a odstranil je.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Plánování a organizaci jednotlivých činností ředitel zařízení účelně delegoval na vedoucí jednotlivých pracovišť či úseků, kteří kromě výkonu svých pracovních povinností také významně přispívají rozvoji pozitivních vztahů mezi zaměstnanci a dětmi. Kontrolní činnost vedení zařízení je realizována průběžně, prokazatelně a s jasnými závěry. Obsahové nedostatky např. při udělování opatření ve výchově však zachytit nedokázala. Přímá pedagogická činnost je funkčně nastavena, všichni pedagogičtí pracovníci ji vykonávají ve stanoveném rozsahu, pravidelně v průběhu týdne v rámci jednotlivých rodinných skupin.

Řízení zařízení je efektivní. Plán hospitační činnosti je vhodně nastaven a průběžně vykonáván. Hospitační činnost vedoucích pracovníků byla realizována plánovitě, s dostatečnou četností. Pedagogové z ní však nezískávali dostatečně validní zpětnou vazbu, která by jim v další pedagogické činnosti pomáhala reagovat či řešit stejné nebo obdobné situace efektivněji. Na pravidelných jednáních pedagogické rady se v dostatečné míře řeší kromě organizačních záležitostí i problematika výsledků jednotlivých dětí či rodinných skupin. Komunikaci mezi jednotlivými úseky, rodinnými skupinami či pedagogy navzájem napomáhá nejen vnitřní elektronický informační systém, ale i 1x týdně realizované osobní setkávání všech pedagogů na pracovištích. Oblasti řízení lidských zdrojů by však přispělo i pravidelné komplexní hodnocení jednotlivých pracovníků.

Pedagogický sbor je relativně stabilní a výchovně vzdělávací činnost zařízení je zajištěna dostatečným počtem pedagogů. Obsah, způsoby a kontrolu dosažení osvojení výchovně vzdělávacích postupů ve vztahu k umístěným dětem v procesu zaškolování nových pracovníků má zařízení vhodně nastaveno. Péče o děti v nočních hodinách byla zabezpečena asistenty pedagoga. Další vzdělávání pedagogických pracovníků zařízení se cíleně zaměřovalo na vzdělávací akce k získávání nových odborných znalostí a dovedností

pedagogů především v oblasti speciální pedagogiky a na problematiku ústavní výchovy včetně rizikového chování dětí. Uskutečněné vzdělávací akce odpovídaly profesnímu rozvoji pedagogů i potřebám zařízení. Ve sledovaném období se pedagogové aktivně podíleli nejen na chodu organizace, ale i na aktivitách mimo ni, úspěšně usilovali o vytváření pozitivního klimatu dětského domova. Možnosti terapeutického vedení jednotlivých dětí či rodinných skupin v zařízení však limituje absence pedagogů s absolvovaným psychoterapeutickým, sociálně psychologickým nebo sebezkušenostním výcvikem. Supervize v zařízení byla nastavena a průběžně se realizuje napříč rodinnými skupinami.

Zařízení má dobré prostorové a materiální předpoklady pro realizaci školního vzdělávacího programu. Materiálně technické podmínky jsou průběžně obnovovány a zkvalitňovány. Vnitřní i vnější prostory zařízení jsou pro jednotlivé rodinné skupiny dle možností přizpůsobeny (kuchyně, obývací pokoj, WC, koupelna, pokoje, úložné prostory). Děti v zařízení mají prostor, kde si mohou uchovávat své osobní věci uzamčené s možností volného přístupu k nim. Všechny prostory rodinných skupin byly čisté, uklizené, estetické, podnětné a vybavené funkčním nábytkem. Organizace činností v rodinných skupinách poskytuje dětem příležitosti k získávání dovedností spojených s chodem domácnosti. Pro zájmové činnosti mají děti v zařízení dostatek sportovního vybavení, k dispozici jsou jim mimo jiné i venkovní sportoviště, posilovna nebo výtvarný ateliér. Dětský domov vyhodnocuje bezpečnostní rizika, pravidelně poučuje děti o bezpečnosti a ochraně zdraví, provádí analýzu úrazovosti a přijímá účinná opatření pro předcházení úrazům.

Vedení zařízení se rozvoji prospěšného partnerství věnuje cíleně a systematicky. Prioritní oblastí zůstává prohlubování partnerského vztahu se zákonnými zástupci dětí. V zájmu zkvalitnění nabízených služeb a ve prospěch rozvoje osobnosti dětí zařízení úzce spolupracuje s řadou institucí, organizací a sdružení, které participují na její činnosti. Vedení zařízení se tak daří průběžně získávat významné mimorozpočtové prostředky od mnoha sponzorů, které jsou následně smysluplně využívány ke zkvalitnění péče o děti v zařízení.

Stravování dětí částečně zajišťuje školní jídelna. Děti umístěné v hlavní budově zařízení v Plumlově si v rámci osvojení dovedností s chodem domácnosti připravují pod vedením vychovatelů o víkendech a svátcích celodenní stravování zpravidla samy. Na pracovišti v Konicích si z důvodu nedostatečných prostorových podmínek připravují děti všechna jídla samostatně pod vedením vychovatelů. V průběhu pracovního týdne děti obědvají ve svých kmenových školách. Děti se tak připravují na samostatný život, jsou seznamovány se zásadami zdravé výživy, finanční gramotností a získávají dovednosti spojené s vedením domácnosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Poskytovaná intenzivní a individuální péče při přijetí dítěte do zařízení umožňuje jeho plynulou adaptaci na podmínky dětského domova. Začlenění dítěte do kolektivu rodinné skupiny i celého zařízení věnují pedagogové významnou pozornost, což snižuje možnosti vzniku sociálně patologických jevů. Do rodinných skupin jsou děti zařazovány podle sourozeneckých vztahů, což přispívá k udržování rodinné koheze. Klíčový pracovník zpracovává program rozvoje osobnosti (dále „PROD“), který také zohledňuje představy a očekávání dítěte. K systematické práci s ním pozitivně přispívá i jeho zapojení do vyhodnocování PROD. V případě potřeby je dětem poskytována v dostatečné míře psychologická či psychiatrická pomoc externími odborníky.

Odpolední činnosti s vychovateli probíhaly dle týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti. Při sledovaných aktivitách pedagogové vedli děti citlivým a empatickým

způsobem, vycházeli z jejich dosavadních znalostí a individuálních potřeb. Práce s dětmi byla cíleně zaměřena na rozvoj samostatnosti, zdokonalování sebeobslužných činností a na slušné vystupování. Z rozhovorů s pedagogy vyplynulo, že děti jsou dostatečně systematicky vedeny k nácviku běžných činností spojených s chodem domácnosti. Děti při komunikaci s pedagogy vyjadřovaly vlastní názor a zároveň respektovaly názor druhých, což se pozitivně promítalo do příjemné atmosféry v rodinných skupinách. Převládaly zejména příprava na vyučování, sportovní, odpočinkové, zájmové, výtvarné a pracovní aktivity dětí vedené především tradičními formami a metodami práce. Při přípravě na vyučování měly děti dostatek prostoru pro samostatné řešení úloh, při plnění zadaných úkolů byly soustředěné a pozorné. Převažující pozitivní hodnocení výsledků dětí posilovalo jejich sebedůvěru pro zvládnutí dalších činností. Děti aktivně využívají možnosti volnočasových zájmových kroužků, které jsou realizovány převážně mimo zařízení. Podpora pedagogů v navazování zdravých vrstevnických vztahů a vazeb dětí mimo zařízení zvyšuje jejich sociální začlenění do běžné společnosti.

Nabídka aktivit v jednotlivých rodinných skupinách byla pestrá, děti se k ní vyjadřovaly pozitivně. O víkendech zařízení realizuje výlety do přírody nebo za kulturním děním. Konflikty dětí mezi sebou nebo vychovateli v průběhu inspekční činnosti nebyly zaznamenány, děti se chovaly přirozeně a slušně. Při osobních rozhovorech oslovené děti zdůrazňovaly svoji spokojenost v zařízení. V dětském domově je zřízena schránka důvěry a děti se tak mohou anonymně svěřovat se svými připomínkami či dotazy. V rozhovorech však uvedly, že v případě problémů se svěřují pedagogům zařízení, ke kterým mají důvěru. Zařízení rovněž cíleně motivuje a finančně podporuje návštěvy dětí u rodičů a osob odpovědných za výchovu, které se uskutečňovaly především o víkendech během celého školního roku, svátcích a prázdninách. Jejich četnost byla zcela individuální, závislá na aktuálních sociálních okolnostech každého dítěte.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogové zařízení se důsledně zabývají výsledky výchovy a vzdělávání včetně výuky ve školách, které děti navštěvují. Denně sledují projevy jednání a chování dětí v rodinných skupinách, jejich interakce a dle nich následně přizpůsobují výchovně vzdělávací činnosti. Nízká četnost reedukačních záznamů však jen omezeně umožňuje informace následně využívat např. k vyhodnocování PROD. Nastavená pravidla zařízení transparentně stanovují kritéria, zásady, postupy či prostředky hodnocení dětí. Ty v rozhovorech potvrdily, že jsou pro ně předvídatelné a rozumí jim. Motivovalo je, že slovní hodnocení probíhá převážně neprodleně po vykonání zadaného úkolu, úspěchy dětí (zlepšení prospěchu i chování) byly pedagogickými pracovníky oceňovány. O svém pokroku i nedostatecích jsou děti informovány, pedagogové oceňují úsilí a míru jejich pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních, podporují jejich zájmy. Individuální příčiny dílčích či průběžných neúspěchů nebo selhání dítěte jsou analyzovány, pedagogové informace vyhodnocují. O udělovaných opatřeních ve výchově vedou záznamy, ke kterým se děti mohou vyjádřit. Poměr pozitivních i negativních je vyvážený a působí výchovně ve prospěch dítěte. Některá opatření ve výchově však nebyla vhodná ve vztahu k vzdělávacím výsledkům dětí. Z pozorování chování a jednání umístěných dětí bylo zřejmé, že se cíle PROD většinou daří plnit. Školní vzdělávací program je naplňován průběžně, podporován je především rozvoj kompetencí komunikativních, sociálních, a pracovních prostřednictvím účinných a vhodně uplatňovaných pestrých forem a metod práce. Vnitřní mechanismus, garantující jeho systematické naplňování, však zařízení nemá.

Hlavní záměry minimálního preventivního programu dětského domova cíleně směřovaly k formování a pěstování morálních hodnot, vytváření pozitivního klimatu nejen v rodinných skupinách, ale i v celém zařízení. Důraz je kladen také na zdravý životní styl, upevňování pozitivních mezilidských vztahů, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností a schopností. Výskyt sociálně patologických jevů zařízení pravidelně monitoruje a s výsledky následně pracuje. Ke zlepšení chování či jednání dětí využívají pedagogové motivačně hlavně směřování dětí k aktivnímu a smysluplnému využívání volného času. V případě, že primární prevence selhávala, využíval dětského domova spolupráce s odbornými institucemi, školskými poradenskými zařízeními, psychologem či psychiatrem. Užívání návykových látek dětmi (převážně alkoholu a kouření) se zařízení daří eliminovat. Útěků ze zařízení se děti dopouští jen v minimální míře.

Účinná spolupráce vychovatelů s třídními učiteli škol probíhá průběžně a cíleně, což se následně projevuje v dobrých vzdělávacích výsledcích dětí. Nejen k nim ale i k získání vhodných pracovních předpokladů či kompetencí významně přispívají a děti motivují zahraniční studijní pobyty nebo řidičská oprávnění, jež jsou financované z mimorozpočtových zdrojů zařízení. Na odchod ze zařízení jsou tak děti nebo mladí dospělí připravováni postupně. I ve spolupráci s různými nadacemi je jim při odchodu z dětského domova poskytována dostatečná finanční či materiální pomoc včetně zajištění ubytování. Jejich úspěšnost v zapojení do pracovního či rodinného života zařízení sleduje v různém rozsahu, četnost kontaktů je dána zejména zájmem a ochotou bývalých klientů. Spolupráce zařízení se zákonnými zástupci dětí a s orgány sociálně-právní ochrany dětí je efektivní a projevuje se významným počtem dětí, které se vracejí do původní rodiny nebo širšího rodinného prostředí.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Významná obnova materiálně technických podmínek vnitřních i vnějších prostor zařízení se podílí na zlepšení kvality péče o umístěné děti.
- Nedostatky zjištěné při poslední inspekční činnosti byly odstraněny.

Silné stránky

- Vnitřní informační systém zařízení je promyšlený a napomáhá pedagogům v realizaci výchovně vzdělávacího procesu. (1.3)
- Vedení zařízení se daří dlouhodobě získávat významné finanční nebo věcné dary a příspěvky, které využívá ke zvyšování kvality péče o děti včetně zahraničních vzdělávacích pobytů. (1.5)
- Dětský domov umožňuje dětem a podporuje je v navazování osobních kontaktů mimo zařízení v přirozeném sociálním prostředí. (4.4)
- Nastavená systematická podpora dětí či mladých dospělých při získávání kompetencí pro budoucí samostatný život je smysluplná a efektivní. (5.3)
- Spolupráce zařízení s orgány sociálně právní ochrany dětí při práci s rodinou v rámci navrácení dítěte zpět do rodinného prostředí je efektivní. (5.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Hospitační činnost vedení zařízení jen omezeně vedla ke zvýšení kvality výchovně vzdělávacího procesu. (2.1)
- Některá udělená opatření ve výchově nebyla vhodná vzhledem k dosahovaným výsledkům dětí. (5.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Prostřednictvím hospitační činnosti s jasnými cíli a konkrétními závěry poskytovat vychovatelům efektivní metodickou podporu.
- Udělovat opatření ve výchově vhodně tak, aby byla pro děti jak výchovná, tak i motivační.
- Nastavit a realizovat pravidelné systematické hodnocení zaměstnanců.
- Průběžně zjišťovat a zajišťovat naplňování obsahu školního vzdělávacího programu.
- Více zaznamenávat a následně využívat získané reedukační záznamy o dětech.
- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků také na sebezkušenostní, psychologický nebo sociálně psychologický výcvik.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenování do funkce ředitele Dětského domova, Plumlov, s účinností od 1. září 2003, čj. OŠMT/9883/03/V1a včetně potvrzení ve funkci na další šestileté období, ze dne 1. 8. 2024
2. Inspekční zpráva, čj. ČŠIL-721/21-L, ze dne 22. 10. 2021
3. Zpráva o činnosti školského zařízení – školní rok 2022/2023
4. Roční plán práce Dětského domova a Školní jídelny Plumlov pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025
5. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti
6. Vnitřní řád, Dětský domov a Školní jídelna, Plumlov, Balkán 333, s platností od 1. 9. 2023
7. Školní vzdělávací program s motivačním názvem „Žít samostatně a plnohodnotně“, Dětský domov a Školní jídelna, Plumlov, Balkán 333, s účinností od 1. 9. 2023

8. Zápisy z porad, školní roky 2023/2024 a 2024/2025 vedené k termínu inspekční činnosti
9. Složka: Zápisy z týdenních schůzek vychovatelů, školní roky 2023/2024 a 2024/2025 vedené k termínu inspekční činnosti
10. Složka: Zápisy z komunitního setkání, školní roky 2023/2024 a 2024/2025 vedené k termínu inspekční činnosti
11. Plán kontrolní a hospitační činnosti DD a ŠJ Plumlov pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025 vedené k termínu inspekční činnosti
12. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin vedené k termínu inspekční činnosti
13. Dokumentace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vedená k termínu inspekční činnosti
14. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení, vedená k termínu inspekční činnosti
15. Programy rozvoje osobnosti dětí (namátkový výběr) za školní roky 2023/2024 a 2024/2025 vedené k termínu inspekční činnosti
16. Minimální preventivní program pro školní rok 2024/2025
17. Strategie prevence rizikového chování pro léta 2022-2027
18. Personální dokumentace (doklady o dosaženém vzdělání, psychologické posudky, výpisy z evidence Rejstříku trestů fyzických osob), stav ke dni inspekční činnosti
19. Plán dalšího vzdělávání pracovníků, školní rok 2024/2025, ze dne 20. 8. 2024
20. Doklady pro kontrolu školního stravování
21. Doklady vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků a k finančním podmínkám zařízení

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Alice Havlíčková, školní inspektorka

Ing. Markéta Tomečková, kontrolní pracovnice

23. 10. 2024